

96/39

**Kontrolní závěr z kontroly hospodaření zdravotnických zařízení
v působnosti Ministerstva obrany**

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 1996 pod číslem 96/39. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Ing. Jana Krejčová.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření se státním majetkem a prostředky státního rozpočtu ve zdravotnických zařízeních v působnosti Ministerstva obrany.

Kontrola byla provedena v období od listopadu 1996 do dubna 1997 skupinou kontrolujících Odboru obrany, bezpečnosti a veřejné správy NKÚ a skupinou kontrolujících Oblastního odboru NKÚ v Plzni.

Kontrolovanými osobami byly:

Ministerstvo obrany (dále jen „MO“) jako zřizovatel a jím zřízené příspěvkové organizace, Ústřední vojenská nemocnice Praha (dále jen „ÚVN Praha“), Vojenská nemocnice Plzeň (dále jen „VN Plzeň“).

Námítky proti kontrolnímu protokolu podaly MO a ÚVN Praha. Byly vypořádány rozhodnutím vedoucí skupiny kontrolujících.

S e n á t N K Ú (ve složení: Ing. Jana Krejčová - předsedkyně, Ing. Alexandr Růžek, Ing. Zdeněk Smělík, Ing. Ladislav Zeman - členové) na svém zasedání konaném dne 3. června 1997

s c h v á l i l usnesením č. 96/39/299
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

Jako příspěvková organizace byla ÚVN Praha zřízena ke dni 1. 4. 1994 zřizovací listinou ze dne 31. 3. 1994, VN Plzeň ke dni 1. 7. 1994 zřizovací listinou ze dne 30. 6. 1994.

I.

Ministerstvo obrany porušilo:

1. ustanovení § 31 odst. 2 písm. e) zákona ČNR č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), kde je mj. stanoveno:

„Zřizovatel vydá o vzniku organizace zřizovací listinu, která musí obsahovat: ...

e) vymezení majetku, k němuž má organizace právo hospodaření, ...“

Ve zřizovací listině VN Plzeň uvedlo MO, že majetek, který jí je převáděn do práva hospodaření, je vymezen v delimitačních protokolech. Delimitační protokoly MO při kontrole nepředložilo a ani ze záhlaví této

listiny nevyplývá, že delimitační protokoly byly zpracovány a k ní přiloženy;

2. ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, kde je stanoveno:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

V rámci delimitace majetku na ÚVN Praha bylo zjištěno, že majetek uvedený na „Seznamu zdravotnického materiálu“ [jedná se o hmotný investiční majetek (dále jen „HIM“) zdravotnického charakteru] nebyl převeden do práva hospodaření příspěvkové organizace a současně není ani veden v účetnictví MO.

Z uvedeného seznamu bylo namátkově vybráno 26 položek v celkové hodnotě 13 262 386 Kč, u kterých bylo ověřeno, že nejsou vedeny v účetnictví MO ani ÚVN Praha. Například automatický analyzátor, jehož pořizovací cena činí 5 983 763 Kč; tento přístroj je sledován pouze podrozvahově v ÚVN Praha;

3. ustanovení § 3 odst. 2 písm. d) a f) vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, kde je mj. stanoveno:

„Jako správce kapitoly ústřední orgán především ...

d) usměrňuje a kontroluje hospodaření s rozpočtovými prostředky v rámci kapitoly...,

f) vypracovává souhrnné účetní výkazy za kapitolu ...“

MO důsledně nekontrolovalo účetní závěrky příspěvkových organizací ve své působnosti. V účetnictví ÚVN Praha je na účtu 021 - Budovy, haly a stavby zaúčtováno 670 206 308 Kč. V této částce jsou zahrnuty i dvě budovy příspěvkové organizace Ústav leteckého zdravotnictví (dále jen „ÚLZ“), a to v hodnotě 36 268 116 Kč. Současně jsou objekty vedeny i v účetnictví ÚLZ.

Další rozpor byl nalezen v delimitaci automobilní techniky ÚVN Praha. Ta proběhla až v roce 1996. V účetnictví ÚVN Praha však je „automobilní materiál“ veden včetně dopravních prostředků na účtu 024 - Inventář v pořizovací ceně 1 916 000 Kč, a to od 1. 5. 1994, tak jak vyplývá z příloh k delimitačnímu protokolu. Zároveň stejný materiál byl v této době veden též v účetnictví Armády ČR, avšak v pořizovací ceně 2 292 170 Kč.

Pohonné hmoty v ÚVN Praha byly v letech 1994 a 1995 v celkové hodnotě 372 966 Kč bezplatně doplňovány ze zdrojů Armády ČR, čímž došlo k neplánovanému navýšení příspěvku na činnost.

Z výše uvedených příkladů vyplývá nejen nedosta-
tečná kontrola hospodaření s rozpočtovými prostředky,
ale i zkreslení údajů souhrnných účetních výkazů za
kapitolu;

**4. ustanovení § 6 písm. a) vyhlášky FMF č. 119/1988
Sb., o hospodaření s národním majetkem, kde je
mj. stanoveno:**

*„Organizace jsou povinny hospodařit s národním
majetkem s péčí řádného hospodáře. Jsou povinny
zejména:*

a) národní majetek zjišťovat, sepsat, ocenit ...“

Dne 30. 1. 1995 uzavřelo MO nájemní smlouvu se
spol. s r. o. Klinlab (tato společnost má najaté laborato-
ře v areálu ÚVN Praha a uzavřené nájemní smlouvy jak
s ÚVN Praha, tak s MO). Nedílnou součástí této smlou-
vy jsou seznamy pronajatého majetku. V těchto sezna-
mech však není zahrnut například automatický analy-
zátor, který je spol. s r. o. Klinlab používán a je majet-
kem státu.

Dále bylo zjištěno, že tento přístroj a některé další,
které se nacházejí ve výše uvedeném seznamu nedeli-
mitovaného majetku (viz bod 2), jsou také pronajaty
nájemní smlouvou uzavřenou mezi ÚVN Praha a Klin-
lab, spol. s r. o.

Tím, že MO majetek ve své správě nemělo řádně
zaevidován, nemělo ani přehled o jeho skutečném umís-
tění a užívání;

**5. ustanovení § 31 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 205/1991
Sb., kde je mj. stanoveno:**

*„Ústřední orgán otevírá rozpočtové limity ... při-
spěvkovým organizacím, jejichž je zřizovatelem ...“*

*„Příspěvkové organizaci se otevírají limity zvlášť
pro čerpání individuálních dotací ze státního roz-
počtu republiky na vybrané investiční akce, zvlášť
pro čerpání dotací zřizovatele na investice a zvlášť
pro příspěvek zřizovatele na činnost organizace.“*

MO neotevřelo pro jím zřízené příspěvkové organi-
zace v roce 1994 a v prvním pololetí 1995 rozpočtové
limity ve smyslu výše uvedených ustanovení. Systém
limitů byl zaveden od druhého pololetí roku 1995.

II.

Ústřední vojenská nemocnice Praha porušila:

**1. ustanovení § 7 odst. 1 a 3 zákona č. 563/1991 Sb.,
kde je stanoveno:**

*„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úpl-
ně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně
zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmě-
tem.“*

*„Účetnictví účetní jednotky je vedeno průkazným
způsobem, jestliže účetní jednotka účetní případy a*

*účetní zápisy o nich doložila nebo prokázala přede-
psaným způsobem a inventarizovala majetek a zá-
vazky.“*

Při převodu práva hospodaření na ÚVN Praha do-
šlo k rozporům mezi delimitačním protokolem, proto-
koly o fyzickém předání majetku a skutečným zaúčto-
váním majetku. Tyto rozpory nebyly do doby kontroly
dořešeny.

Rozpory ve finančních částkách týkajících se růz-
ných druhů majetku nebyly ze strany ÚVN Praha do-
hledány a dořešeny. Toto se týká např. delimitace auto-
mobilní techniky, pohonných hmot, předmětů s pořizo-
vací hodnotou nižší než 10 000 Kč.

ÚVN Praha bylo převedeno celkem 16,4 ha pozem-
ků. Pozemky nebyly oceněny a nejsou zavedeny do účet-
nictví. Tím současně došlo k porušení ustanovení § 6
písm. a) vyhlášky FMF č. 119/1988 Sb.

V rozporu se skutečností ÚVN Praha nesprávně
zaúčtovala částkou 36 268 116 Kč hodnotu dvou budov,
které byly převedeny na ÚLZ.

Pro výše uvedené nesrovnalosti a také proto, že při
zahájení své činnosti neprovedla inventarizaci majetku
a závazků, nelze účetnictví kontrolované účetní jednot-
ky označit za průkazné;

**2. ustanovení § 19 odst. 1 a 2 zákona č. 563/1991 Sb.,
kde je mj. stanoveno:**

*„...; účetní jednotky, které jsou právníckými oso-
bami, sestavují rozvahu také ke dni svého vzniku ...
(zahajovací rozvaha).“*

*„Ustanovení odstavce 1 platí i pro sestavování vý-
kazu o majetku a závazcích ...“*

ÚVN Praha nesestavila při svém vzniku zahajovací
rozvahu ani výkaz o majetku a závazcích;

**3. ustanovení § 29 odst. 1 a 3 zákona č. 563/1991 Sb.,
kde je mj. stanoveno:**

*„Účetní jednotky inventarizací ověřují ke dni řádné
a mimořádné účetní závěrky, zda stav majetku a zá-
vazků v účetnictví odpovídá skutečnosti.“*

*„Umožňuje-li to povaha hmotného majetku kromě
zásob a peněžních prostředků v hotovosti, mohou
účetní jednotky provést inventarizaci v delší lhůtě,
která však nesmí překročit dva roky.“*

ÚVN Praha v roce 1994 neprovedla inventarizaci
majetku a závazků. V roce 1995 byla provedena inven-
tarizace movitého majetku. Nemovitý majetek inventa-
rizován nebyl;

**4. ustanovení § 10 odst. 1 písm. d) zákona ČNR č. 344/
/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky
(katastrální zákon), kde je mj. stanoveno:**

„Vlastníci a jiní oprávnění jsou povinni ...

d) ohlásit katastrálnímu úřadu změny údajů katastru týkající se jejich nemovitostí, a to do 30 dnů ode dne jejich vzniku a předložit listinu, která změnu dokládá; ...“

ÚVN Praha neohlásila po převodu práva hospodaření k budovám a pozemkům změnu uživatele katastrálnímu úřadu;

5. ustanovení § 7 odst. 1 a 2 zákona č. 563/1991 Sb., kde je stanoveno:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

„Účetnictví účetní jednotky je úplné, jestliže účetní jednotka zaúčtovala všechny účetní případy týkající se účetního období.“

ÚVN Praha neúčtovala o předpisu nájemného z uzavřených smluv o nájmu;

6. ustanovení § 15 odst. 1 vyhlášky č. 119/1988 Sb., kde je stanoveno:

„Při výkonu práva hospodaření s pohledávkami státu je organizace povinná plnit povinnosti stanovené v § 73 hospodářského zákoníku.“,

když v ustanovení § 73 odst. 1 zákona č. 109/1964 Sb., hospodářský zákoník, je mj. stanoveno:

„Organizace, která vykonává právo hospodaření s pohledávkou státu, je povinná pečovat o to, aby všechny povinnosti dlužníka byly včas a řádně splněny, popřípadě, aby pohledávka státu byla včas uplatněna u příslušných orgánů ...“

ÚVN Praha v letech 1994 a 1995 nevymáhala pohledávky vzniklé neplacením nájemného a úhrad služeb dle nájemních smluv (včetně penále, které vzniklo ze zpoždění uvedených plateb) v celkové výši 2 839 776 Kč;

7. ustanovení § 36 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., kde je mj. stanoveno:

„Rozpočtová a příspěvková organizace je povinná vést mimo soustavu účetnictví chronologickou evidenci o všech v průběhu roku provedených rozpočtových opatřeních ...“

ÚVN Praha v kontrolovaném období nevedla chronologickou evidenci rozpočtových opatření;

8. ustanovení § 11 odst. 1 zákona ČNR č. 576/1990 Sb., kde je stanoveno:

„Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny.“, a

ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., kde je mj. stanoveno:

„Rozpočtové prostředky může používat jen k účelům, pro které byly určeny ...“

Dodavatelské firmě bylo v roce 1995 proplaceno 211 069 Kč za úklid pavilonu CH2. Tato částka byla neoprávněně uhrazena částečně z dotace zřizovatele na investice a částečně i z individuální dotace ze státního rozpočtu určené na dostavbu pavilonu CH2;

9. ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., kde je mj. stanoveno:

„Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví účtové osnovy a postupy účtování ...“, a

postupy stanovené v části účtová třída 0 čl. II odst. 7 přílohy č. 2 Opatření FMF, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce, č. j. V/20 530/1992, ve znění pozdějších předpisů, kde je mj. uvedeno:

„Poskytnuté zálohy na ...

- hmotný investiční majetek se účtují na vrub účtu 052 - Poskytnuté zálohy na hmotný investiční majetek.

Zálohy na nehmotný a hmotný investiční majetek se financují z investičních prostředků.“

Dodavatelské firmě bylo od června do srpna 1995 proplaceno 2 081 052 Kč. V této částce je zahrnut i nákup nábytku. Platby byly zaúčtovány jako pořízení samostatných movitých věcí a soubor movitých věcí přesto, že se jednalo pouze o zálohové platby (ve výši 1 890 000 Kč) na nábytek, který byl dodán až počátkem listopadu 1995;

10. ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., kde je stanoveno:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

U účetních dokladů z prosince 1994 byly zjištěny rozdíly mezi zaúčtovanými částkami a částkami v příslušných účetních dokladech. Např. v účetním dokladu č. 1144 je uvedena částka 105 821 Kč a zaúčtováno je 116 408 Kč, v účetním dokladu č. 1145 je uvedena částka 90 325 Kč a zaúčtováno je 76 413 Kč. Obdobné rozdíly jsou i v dokladech č. 1151, 1154 a 1457. Nejvýraznější rozdíl je v účetním dokladu č. 1640, kterým je zaúčtováno 211 857 Kč, je však doložen pouze fakturou ve výši 7 255 Kč;

11. ustanovení § 7 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb., kde je mj. stanoveno:

„Účetnictví účetní jednotky je vedeno průkazným způsobem, jestliže účetní jednotka účetní případy a účetní zápisy o nich doložila nebo prokázala předepsaným způsobem ...“

V namátkově kontrolovaných účetních dokladech bylo u některých finančních částek uvedeno, že jde o nezjištěné platby. Jako příklad lze uvést účetní doklady č. 058 (3 444 Kč) a č. 059 (1 126 Kč) z dubna 1994. Do doby ukončení kontroly případy nezjištěných plateb ÚVN Praha neřešila.

Účetními doklady č. 0408 a č. 0620 byly v prosinci 1994 vydány zálohy na drobný nákup v částkách 1 000 Kč a 500 Kč, které nebyly do konce roku vyúčtovány;

12. ustanovení § 11 odst. 1 písm. d), e) a f) zákona č. 563/1991 Sb., kde je mj. stanoveno:

„Účetní doklady jsou originální písemnosti, které musí mít tyto náležitosti: ...

d) datum vyhotovení účetního dokladu,

e) datum uskutečnění účetního případu, není-li shodné s datem podle písmene d),

f) podpis osoby odpovědné za účetní případ a osoby odpovědné za jeho zaúčtování; tyto podpisy lze nahradit jiným průkazným způsobem.“

Pro roky 1994 a 1995 ÚVN Praha nedoložila žádnou vnitřní normu, která by stanovila oprávněnost podepisovat a schvalovat účetní doklady s ohledem na druh a výši finanční částky jiným osobám, než stanoveným statutárním orgánům. Zřizovací listinou byl určen statutárním orgánem ředitel ÚVN. Náměstek ředitele a náměstek ředitele pro ekonomické řízení byli ustanoveni jako zástupci statutárního orgánu. V kontrolovaných měsících ve více než čtyřiceti případech bylo zjištěno, že účetní doklady schvalovali i ostatní zaměstnanci ÚVN Praha. Jako příklad lze uvést následující účetní doklady s čísly 099 (413 700 Kč), 1564 (260 682 Kč), 1565 (297 495 Kč), 1566 (395 330 Kč), 0320 (391 871 Kč), 0659 (428 398 Kč), 1171 (300 000 Kč).

Chybějící náležitosti účetního dokladu byly zjištěny u dokladů z dubna 1994 na částku 472 500 Kč a z května téhož roku rovněž na 472 500 Kč. Není uvedeno datum vyhotovení účetního dokladu, uskutečnění účetního případu a podpisy odpovědných osob.

V tomto období docházelo nejen k neoprávněnému schvalování a podepisování účetních dokladů, ale i k neoprávněnému objednávání. Jako příklad lze uvést objednávku firmě Amfortas, s. r. o. Podle této objednávky byly zadány různé práce, jako např. praní a výměna kobereců, lakýrnické práce, opravy nábytku v Domově sester, které byly navíc mimo předmět činnosti firmy. Objedávku podepsal vedoucí investičního a provozního oddělení, i když nebyl statutárním orgánem ÚVN Praha. Rovněž schválil proplacení faktur této firmě v částce 203 935 Kč;

13. ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., kde je mj. stanoveno:

„Účetní jednotky vedou seznamy účetních knih a seznamy číselných znaků nebo jiných symbolů a zkratkou použitých v účetnictví ...“

ÚVN Praha nevedla v kontrolovaném období uvedené seznamy;

14. ustanovení § 18 odst. 1 písm. c zákona č. 563/1991 Sb., kde je mj. stanoveno:

„Účetní závěrku v soustavě podvojného účetnictví tvoří ...

c) příloha.“

ÚVN Praha nevypracovala v letech 1994 a 1995 přílohu k účetní závěrce;

15. ustanovení § 28 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., kde je mj. stanoveno:

„Účetní jednotky ... sestavují odpisový plán ...“

ÚVN Praha nesestavila pro roky 1994 a 1995 odpisový plán, ačkoli odpisy majetku provedla;

16. ustanovení § 11 odst. 1 zákona ČNR č. 576/1990 Sb., kde je stanoveno:

„Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny.“, a ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., kde je mj. stanoveno:

„Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna ... dbát, aby ... efektivně používala rozpočtových prostředků. Rozpočtové prostředky může používat ... na opatření zakládající se na právních předpisech ...“

V prosinci 1994 byly na základě zálohových faktur a k nim příslušejících účetních dokladů uskutečněny neoprávněné platby v úhrnné výši 15 173 082 Kč. Jejich proplacení bylo zdůvodněno ve faktuře odkazem na hospodářskou smlouvu a dodatky k ní. Hospodářská smlouva dílčí (částečné) plnění odpovídající zálohovým platbám a dohodu o zálohových platbách neobsahuje a zmiňované dodatky k ní ÚVN Praha kontrole nepředložila s tím, že je nemá k dispozici. Do konce roku k věcnému plnění nedošlo.

Obdobná situace nastala v dalším případě uhrazení zálohové faktury na částku 35 000 000 Kč. Rovněž na tuto částku nebyly k dispozici doklady, které by zálohovou platbu specifikovaly a opravňovaly;

17. ustanovení § 7 odst. 1 a § 4 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., kde je mj. stanoveno:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

„Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví účtové osnovy a postupy účtování ...“

Z období činnosti rozpočtové organizace ÚVN Praha přešel na příspěvkovou organizaci ÚVN Praha zá-

vazek ve výši 2 300 265 Kč za dodávku a instalaci výpočetní techniky včetně zavedení počítačové sítě. Zá vazek byl postupně splácen do konce roku 1994. Na konci roku 1994 byla výše uvedená částka zaúčtována do nákladů ÚVN Praha, a tím došlo ke zkrácení účetní závěrky roku 1994 a zkrácení výše hospodářského výsledku;

18. ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., kde je stanoveno:

„Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny.“, a ustanovení § 37 odst. 4 vyhlášky č. 205/1991 Sb., kde je stanoveno:

„Rozpočtová a příspěvková organizace nemůže při provádění přesunů rozpočtových prostředků, které jsou v její pravomoci, měnit závazné ukazatele stanovené jí zřizovatelem.“

V roce 1994 v rozporu se závazným rozpisem zřizovatele použila ÚVN Praha prostředky dotace na jiné investice. Jednalo se o nákup výpočetní techniky a softwaru v hodnotě 585 361 Kč, nákup zdravotnické techniky v hodnotě 7 082 692 Kč a o vybudování klimatizace v sálech pavilonu BIII a další stavební úpravy za 257 844 Kč.

Pro rok 1995 byla ÚVN Praha stanovena dotace na investice ve výši 45 000 000 Kč výhradně na rekonstrukci objektu BIII. K 30. 6. 1995 bylo z přidělené dotace vyčerpáno 7 800 000 Kč, ale na objekt CH1.

V prosinci 1995 poskytl zřizovatel dotaci 10 000 000 Kč na rekonstrukci a vybavení zaměstnanecké kuchyně a na vybudování orientačního systému. Z této částky však ÚVN Praha uhradila dvě další akce - nákup dorozumivacího zařízení v ceně 872 159 Kč a rekonstrukci topných rozvodů v hodnotě 574 362 Kč;

19. ustanovení § 2 písm. a) a § 3 odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, kde je mj. stanoveno:

„Pro účely tohoto zákona se rozumí

a) veřejnou zakázkou koupě, nájem, zhotovení, montáž, údržba ..., jestliže je zadávána ...

2. právníkou nebo fyzickou osobou, která k úhradě zakázky ... použije prostředky státního rozpočtu ..., a

výše peněžitého závazku bez daně z přidané hodnoty z příslušné smlouvy přesahuje 500 000 Kč, jde-li o nemovitost s výjimkou nájmu nebo o soubor strojů a zařízení tvořících samostatný funkční celek, a 100 000 Kč v ostatních případech ...“

„K uzavření smlouvy na veřejnou zakázku vyhláší zadavatel obchodní veřejnou soutěž o nejvýhodnější nabídku.“

Dne 22. 5. 1995 uzavřela ÚVN Praha smlouvu s firmou Hewlett Packard, s. r. o., na odborné služby bez vyhlášení obchodní veřejné soutěže o nejvýhodnější nabídku nebo zadání výzvy více zájemcům podle ustanovení § 49 uvedeného zákona. Ceny ve smlouvě byly stanoveny v USD a platby ÚVN Praha prováděla dle aktuálního kursu v Kč. Smlouva byla uzavřena na jeden rok s cenou 176 084 Kč a peněžitý závazek tedy převyšoval stanovených 100 000 Kč.

Na sklonku roku 1994, ale zejména v roce 1995 při uzavírání smluvních vztahů na rekonstrukci a vybavení lékárny ÚVN Praha nábytkem byly uzavřeny smlouvy na práce, služby a zboží s firmou Helago, s. r. o. I když se jednalo o částku 2 081 052 Kč, ani v tomto případě nebyla vyhlášena obchodní veřejná soutěž;

20. ustanovení § 14 odst. 2, § 17 odst. 2 a § 18 písm. d) zákona č. 199/1994 Sb., kde je stanoveno:

„Uchazeči jsou povinni v obchodní veřejné soutěži prokázat základní kvalifikační předpoklady (§ 17). V podmínkách soutěže může zadavatel požadovat prokázání dalších kvalifikačních předpokladů (§ 20).“

„Podmínka uvedená v odstavci 1 písm. h) se vztahuje na osobu vykonávající funkci statutárního orgánu nebo člena statutárního orgánu.“

„Uchazeč prokazuje splnění základních kvalifikačních předpokladů uvedených v § 17 odst. 1 takto: ...

d) podle písmene h) výpisem z trestního rejstříku ne starším více než šest měsíců ...“

V případě uchazečů obchodní veřejné soutěže na úklid pavilonu CH2 nebyl předložen výpis z rejstříku trestu statutárních orgánů firem Harvilla, s. r. o., KSB, s. r. o., ČKD, a. s. Přesto byly firmy do soutěže přijaty.

Obdobná situace nastala při vyhlášení veřejné zakázky na dodávku velkokuchyňského zařízení u firmy Abex, s. r. o., a rovněž i u vítězné firmy Hospimed, s. r. o., která nepředložila výpis z rejstříku trestů jednoho ze dvou statutárních orgánů.

III.

Vojenská nemocnice Plzeň porušila:

1. ustanovení § 30 odst. 1 a 2 zákona č. 563/1991 Sb., kde je mj. stanoveno:

„Skutečné stavy majetku a závazků se zjišťují inventurou fyzickou u majetku hmotné povahy, popřípadě nehmotné povahy ...“

„Fyzickou inventuru hmotného majetku, kterou nelze provést ke dni účetní závěrky, lze provádět v průběhu posledních tří měsíců účetního období, popřípadě v prvním měsíci následujícího účetního období.“

V letech 1994 a 1995 nebyla provedena fyzická inventura pozemků.

Při inventarizaci k 31. 12. 1994 nebyla provedena inventura zásob. V roce 1995 byly inventury zásob provedeny v jiném období, než připouští uvedené ustanovení;

2. ustanovení § 3 odst. 1 a 3 zákona č. 116/1990 Sb., o nájmu a podnájmu nebytových prostor, kde je mj. stanoveno:

„Pronajímatel může nebytový prostor přenechat k užívání jinému (dále jen ‘nájemce’) smlouvou o nájmu (dále jen ‘smlouva’).“

„Smlouva musí mít písemnou formu a musí obsahovat předmět a účel nájmu, výši a splatnost nájemného a způsob jeho platby ...“

VN Plzeň nedoložila smlouvami o nájmu skutečné užívání některých nebytových prostor jinými osobami. Spolu s prostory byly uživatelům poskytovány služby spojené s užíváním, které tito hradili;

3. ustanovení § 15 odst. 1 vyhlášky č. 119/1988 Sb., kde je stanoveno:

„Při výkonu práva hospodaření s pohledávkami státu je organizace povinna plnit povinnosti stanovené v § 73 hospodářského zákoníku.“, když

v ustanovení § 73 odst. 1 zákona č. 109/1964 Sb., hospodářský zákoník, je mj. stanoveno:

„Organizace, která vykonává hospodaření s pohledávkou státu, je povinna pečovat o to, aby všechny povinnosti dlužníka byly včas a řádně splněny, popřípadě aby pohledávka státu byla včas uplatněna u příslušných orgánů ...“

VN Plzeň nevymáhala pohledávky za nájemné a rovněž tak nevymáhala úroky z prodlení;

4. ustanovení § 28 odst. 2 zákona 563/1991 Sb., kde je mj. stanoveno:

„Účetní jednotky ... sestavují odpisový plán ...“

VN Plzeň nezpracovala odpisový plán pro rok 1994;

5. ustanovení § 25 odst. 1 písm. c) zákona č. 563/1991 Sb., kde je stanoveno:

„Jednotlivé složky majetku a závazků v účetnictví a v účetní závěrce oceňují účetní jednotky těmito závaznými způsoby: ...

c) nakoupené zásoby se oceňují pořizovacími cenami...“

VN Plzeň účtovala o pořízení zásob na sklad lékárny v cenách pořízení zvýšených o obchodní přírůstek, nikoliv v pořizovací ceně;

6. ustanovení § 3 odst. 1 a 2 zákona 563/1991 Sb., kde je mj. stanoveno:

„Účetní jednotky účtují o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto sku-

tečnosti časově a věcně souvisí (dále jen ‘účetní období’); ...“ a

„Účetním obdobím je kalendářní rok.“,

ustanovení § 4 odst. 2 téhož zákona, kde je mj. stanoveno:

„Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví účetní osnovy a postupy účtování ...“, když

ustanovení části účtová třída 1 čl. III odst. 3 přílohy č. 2 Opatření FMF č. j. V/20 530/1992 uvádí:

„O zásobách daných ke zpracování jiné účetní jednotce, do konsignačních skladů či zapůjčených mimo účetní jednotku musí být vedena analytická evidence s uvedením místa uložení.“

Ve VN Plzeň provádí údržbu soukromá firma, avšak materiál (stavební a instalační materiál všeho druhu) poskytuje VN Plzeň. Tento materiál byl v průběhu druhého pololetí roku 1994 a v roce 1995 výdejky převáděn ze skladu VN Plzeň do skladu dodavatelské firmy a nesprávně účtován do nákladů VN Plzeň, aniž byl v příslušném období a v celém objemu na údržbu objektů VN Plzeň použit;

7. ustanovení § 7 odst. 1 a § 12 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb., kde je stanoveno:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

„Účetní jednotky uspořádají účetní zápisy způsobem, který umožní ověřit zaúčtování všech účetních případů v účetním období, a tak, aby zabránilo neoprávněným změnám a úpravám těchto zápisů.“

VN Plzeň neopravovala účetním způsobem rozdílů v majetku oproti majetku dle delimitačních protokolů zjištěné v době od 1. 7. 1994 do 31. 12. 1994, ale prováděla změny počátečních stavů na majetkových účtech přímo v zahajovací rozvaze.

V počátečních stavech zahajovací rozvahy (tedy už v roce 1994) jsou promítnuty přírůstky HIM podle 1. dodatku delimitačního protokolu třídy 14 schváleného v roce 1995. Přitom úbytky části tohoto HIM (kompresor, hasicí přístroj) ze zásob, odkud byly do HIM převedeny, byly provedeny až v roce 1995. V zahajovací i konečné rozvaze za rok 1994 byl tentýž majetek veden na dvou různých účtech souběžně. Navíc úbytek ze zásob nebyl proveden převodem do HIM, kde již ostatně v počátečních stavech existoval, ale tento HIM (vedený v té době jako zásoby) byl „spotřebován“, a tedy zaúčtován přímo do nákladů, které tím byly neoprávněně zvýšeny o 29 300 Kč.

Neoprávněně je započítáván do nákladů výdej materiálu firmě dodávající údržbu, která tento materiál dále sama skladuje a ne vždy pro VN Plzeň použije v daném období - viz bod 6.

Dne 30. 9. 1994 byl mimo jiné vydán dodavatelské firmě cement v množství 3 097 kg. Ve výdejce je uvedena měrná jednotka kg s jednotkovou cenou 104,15 Kč a celková cena 322 552 Kč. Z toho je zřejmé, že jednotková cena byla chybně uvedena na 1 kg, přičemž měla být uvedena za 100 kg. Výdej materiálu za chybně stanovenou cenu (stonásobně vyšší) byl k termínu vydání zaúčtován do nákladů, čímž došlo ke zkresení nákladů o 319 327 Kč;

8. ustanovení § 5 odst. 2 zákona ČNR č. 576/1990 Sb., kde je stanoveno:

„Na konkrétní akce nebo předem stanovené okruhy potřeb se poskytují účelové dotace, a to za podmínek stanovených zásadami dotační politiky. Mohou být použity jen na určené účely a podléhají ročnímu zúčtování se státním rozpočtem republiky.“, a

ustanovení čl. 2 odst. 6 „Zásad pro poskytování a čerpání prostředků státního rozpočtu pro pořizování investičního majetku“, vydaných MF ČR pod č. j. 113/1 679/94, kde je stanoveno:

„U technologických dodávek mohou být poskytnuty zálohy do výše 10 % pořizovací ceny investičního majetku. Ve výši těchto záloh bude v tomtéž roce provedeno věcné plnění, (na podkladě zjišťovacích protokolů ap.) vystaven doklad o úhradě jako podklad pro dílčí plnění ve smyslu zákona č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.“

VN Plzeň z dotace ze státního rozpočtu na dodávku technologického zařízení ze zahraničí (arthroskop s příslušenstvím v celkové ceně dle smlouvy 1 811 698 Kč) poskytla dne 16. 11. 1994 zálohu ve výši 900 000 Kč, tj. 49,7 % z pořizovací ceny zařízení bez výjimky MF. Dodávka zařízení byla realizována až 29. 3. 1995, tj. až v následujícím roce.

Obdobně z dotace ze státního rozpočtu na dodávku technologického zařízení (4 ks EKG EXCEL v celkové ceně 533 400 Kč) poskytla dne 15. 9. 1994 zálohu

ve výši 508 200 Kč, tj. 95,3 % z pořizovací ceny zařízení, a na dodávku technologického zařízení (ERGOSCOPE S, UNISCOPE He a PROVOJET v souhrnné ceně 2 476 845 Kč) poskytla zálohu ve výši 1 233 595 Kč, tj. 49,8 % z pořizovací ceny zařízení, aniž měla výjimku MF;

9. ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., kde je mj. stanoveno:

„Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, ... aby efektivně využívala rozpočtových prostředků.“

VN Plzeň uzavřela kupní smlouvu na dodávku zařízení arthroskop s příslušenstvím se smluvní cenou 1 811 698 Kč. Platba měla proběhnout ve dvou splátkách stanovených v částkách 900 000 Kč a 911 698 Kč. Smlouva byla podepsána dne 4. 11. 1994. Již 9. 11. 1994 byly vystaveny dodavatelem dvě splátkové faktury s termíny splatnosti 15. 12. 1994 na 900 000 Kč a 30. 3. 1995 na 936 698 Kč. Součet těchto faktur je 1 836 698 Kč, což převyšuje dohodnutou cenu o 25 000 Kč. VN Plzeň zaplatila tyto částky, aniž byla fakturovaná cena u dodavatele reklamována.

Vyhodnocení:

Provedená kontrola prokázala porušování předpisů v hospodaření s přidělenými prostředky a majetkem státu u kontrolovaných osob.

Jednalo se zejména o používání dotačních prostředků v rozporu s účelem, ke kterému byly poskytovány, nevyhlašování veřejných soutěží v případech, kde to předpisy ukládají, nedodržování předpisů pro vedení účetnictví.

Významné jsou i nedostatky v evidenci a správě státního majetku, na kterých se při zřízení organizací podílel i zřizovatel - Ministerstvo obrany jeho nedůsledným vymezením.